

Gäller för: Psykologmott föräldraskap och små barn
Innehållsansvar: Elisabeth Tullhage, (elitu1), Områdeschef
Godkänd av: Elisabeth Tullhage, (elitu1), Områdeschef

Giltig från: 2025-11-24

Giltig till: 2027-11-24

Kontaktorsaker barnhälsovård, Psykologmottagningar föräldraskap och små barn

Syfte

Psykologmottagningar föräldraskap och små barn tillhör Västra Götalandsregionens primärvård och har uppdraget att genom hälso- och sjukvårdsinsatser främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa hos barn fram till start i förskoleklass. Detta sker genom insatser till blivande föräldrar, föräldrar och barn. Verksamheten tillför också övriga primärvården och samverkanspartners ett psykologiskt perspektiv på föräldrablivande, föräldraskap och små barns behov och utveckling.

Konsultation med psykolog från Psykologmottagningar föräldraskap och små barn är första steget i vårdkedjan för att inom barnhälsovården främja barnets psykiska hälsa och utveckling samt förebygga psykisk ohälsa fram till barnet övergår till elevhälsan vid start i förskoleklass.

Verksamheten har därmed genom sin koppling till mödra- och barnhälsovården en styrka i att kunna nå alla, nå tidigt och när motivationen att ta emot hjälp ofta är som störst. Den erbjuder kontinuitet i insatserna under tiden före, under och efter barnets födelse.

Beskrivning

Konsultation med psykolog från Psykologmottagningar föräldraskap och små barn

Det hälsofrämjande och förebyggande arbetet gentemot samtliga gravida, små barn och deras föräldrar erbjuds primärt inom MHV/BHV. Psykologmottagningarna förstärker detta stöd genom konsultation till samtlig personal inom MHV och BHV.

- Konsultation erbjuds till barnmorskor och BHV-sjuksköterskor kring generella frågeställningar och/eller enskilda ärenden.
- Konsultationerna sker fysiskt eller digitalt utifrån verksamhetens behov med en omfattning om minst åtta gånger per år.
- Konsultationen ska stödja ett hälsofrämjande förhållningssätt och bidra till fördjupad psykologisk kunskap.

Kontaktorsaker för psykolog inom BHV

Kontakt med psykolog från Psykologmottagningar föräldraskap och små barn initieras när barnhälsovårdens insatser bedömts inte vara tillräckliga och när insatser med huvudfokus på barns behov och föräldraskapet är det mest behjälpliga och är på primärvårdsnivå.

OBS! Vid behov av akut omhändertagande vid psykisk ohälsa/sjukdom ska en hänvisning ske till vårdcentral eller psykiatrisk akutmottagning för bedömning och omhändertagande. Följande kontaktorsaker kan vara en grund för kontakt med psykolog från Psykologmottagningar föräldraskap och små barn:

- Svår förlossningsupplevelse som påverkar föräldraskapet och uppmärksammas under nyföddhetsperioden. Se också riktlinje "Förlossningsrädsla handläggning VGR". Vid PTSD se RMR PTSD (behandling ges inte av Psykologmottagningar föräldraskap och små barn).
- Lätt till måttlig depression eller ångest relaterat till omställningen att bli förälder som uppmärksammas under nyföddhetsperioden, i samband med EPDS-screening eller enskilt föräldrasamtal och där insatser från BHV-sjuksköterska inte visat sig vara tillräckliga. Ställning behöver tas till behov av parallell remiss/hänvisning till vårdcentral/psykiatri för läkarbedömning/sjukskrivning/medicinering o dyl.
- Föräldraskapsstöd med fokus på barnets behov vid livshändelse som påverkar föräldraförmågan eller barnet negativt (exempelvis förlust av nära anhörig, allvarlig sjukdom och trauma).
- Föräldraskapsstöd/tidiga insatser gällande barns behov och utveckling avseende t.ex mat, sömn, känslomässig reglering, misstänkt NPF.
- Föräldraskapsstöd/tidiga insatser gällande relation/samspel mellan förälder och barn.

- På barnhälsovårdens uppdrag, och med föräldrars samtycke, bedömning rörande misstänkt avvikande utveckling.
- Vid behov uppföljning och fortsatta insatser till de föräldrar som haft kontakt med psykolog från Psykologmottagningar föräldraskap och små barn under graviditeten.

Följande ärenden kan lyftas i konsultation men ligger ej inom uppdraget för kontakt med PFOSB.

- Barnpsykiatriska symtom (BUP)
- Barn med misstanke om eller utsatthet för övergrepp (socialtjänsten, Barnahus, BUP)
- Barn aktuella inom barn- och ungdomshabiliteringen
- Svårigheter i relationen förälder och barn där andra föräldraskapsstödande insatser pågår eller bedöms vara mer lämplig (socialtjänst, föräldrarådgivare, familjebehandlare, spädbarnsverksamhet, BUP)
- Psykologiskt stöd och/eller behandling i anslutning till barnets somatiska/psykosomatiska problematik (BUM/barnklinik)
- Förskolans funderingar kring barns behov av stöd, pedagogisk anpassning, problem med kompisar (förskolan, elevhälsan)
- Problem i parrelationen (Familjerådgivningen)
- Vårdnadsutredningar eller bristande samarbetsförmåga mellan föräldrar avseende vårdnad/umgänge (Familjerätten).
- Föräldrar med egen psykisk ohälsa och/ eller stressproblematik där föräldra-barn relation eller föräldraskap ej är i fokus (vårdcentral, företagshälsovård)
- Omvälvande kris eller anpassningsstörning för förälder, t ex sjukdom och dödsfall (vårdcentral)
- PTSD efter traumatisk förlossningsupplevelse, se RMR PTSD – posttraumatiskt stressyndrom och ASD - akut stressyndrom (vuxna).

Psykolog från Psykologmottagningar föräldraskap och små barn kan vara konsult till annan vårdkontakt eller ha en parallell kontakt med familjen gällande barnets behov och föräldraskapet, enligt kontaktorsakerna ovan, vid;

- Psykisk sjukdom hos förälder (vårdcentral, vuxenpsykiatri)
- Särskilda svårigheter eller neuropsykiatriska funktionshinder hos föräldrar (socialtjänst, vuxenpsykiatri, vuxenhabiliteringen)
- Komplicerade livssituationer och psykosocial utsatthet (socialtjänsten/familjecentral)

Uppföljning

Områdeschef har ansvaret för att rutinen följs upp, utvärderas och revideras enligt arbetssätt SOFIA STY. Medvetet avsteg från rutinen dokumenteras i patientjournal om rutinen är kopplad till patient. Övriga avvikelser från rutin rapporteras i MedControl PRO där så är lämpligt.

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje verkställighet

Gäller för: Psykologmott föräldraskap och små barn

Innehållsansvar: Elisabeth Tullhage, (elitu1), Områdeschef

Godkänd av: Elisabeth Tullhage, (elitu1), Områdeschef

Dokument-ID: RHS9925-230977835-11

Version: 6.0

Giltig från: 2025-11-24

Giltig till: 2027-11-24